

KOZ SR: Sociálni partneri vynechaní pri rokovaní o najzávažnejšom zákone roka

Napriek tomu, že na ostatnom rokovaní Hospodárskej a sociálnej rady SR pri Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026, predkladanom dočasnou vládou, ktorý nebol schválený, vyslali sociálni partneri spoločne požiadavku na novú vládu, aby bol ucelený návrh rozpočtu verejnej správy opätovne prerokovaný Hospodárskou a sociálnou radou SR, doteraz sa tak nestalo. Pritom podľa dostupných informácií sa koalícia už na jeho znení dohodla a legislatívny návrh plánuje prerokovať v pondelok 4. decembra, pričom parlament by mohol rokovať v stredu 6. decembra 2023. KOZ SR vníma dané konanie nielen ako porušenie prísľubov o podpore a skvalitňovaní sociálneho dialógu, ktoré vláda vo svojom programovom vyhlásení deklaruje hneď niekoľkokrát, ale aj ako nie práve najlepší začiatok vzájomnej komunikácie so sociálnymi partnermi, keď ich pri rokovaní o najzávažnejšom zákone roka, akým návrh rozpočtu verejnej správy bez pochyby je, obchádza.

Návrh rozpočtu verejnej správy pritom býval predmetom rokovania Hospodárskej a sociálnej rady SR predtým, ako išiel do vlády a Národnej rady SR. Sociálni partneri – zástupcovia zamestnancov i zamestnávateľov, sa s jeho obsahom oboznamovali síce v časovej tiesni a mali minimum času na preštudovanie a zhodnotenie rozsiahleho materiálu, avšak KOZ SR, ale aj ostatní sociálni partneri, každoročne prezentovali svoje rozsiahle odborné stanoviská a pripomienky k návrhu rozpočtu. Jedným z dôvodov je aj skutočnosť, že priamo zákon o trojstranných konzultáciách na celoštátnej úrovni hovorí o tom, že HSR SR dohoduje stanoviská a odporúčania v oblasti štátneho rozpočtu.

Po vyslovení dôvery vláde SR parlamentom však zatiaľ žiadna diskusia, ani prezentovanie rozpočtových cieľov neprebehli, a tak môžeme len vyčkávať na finálny návrh rozpočtu, ktorý bude predložený na rokovanie vlády SR a do Národnej rady SR. Len z dostupných mediálnych informácií sa dozvedáme, že návrh rozpočtu verejnej správy by mal byť „kombináciou konsolidácie rozbitých verejných financií a zachovania prvkov silného sociálneho štátu“.

Predpokladáme teda zmenu daňovej legislatívy, ktorá by mala zabezpečiť prínos nových príjmov do príjmovej časti rozpočtu. Ak by nové dane mali platiť od nového roka, môžeme vzhľadom na krátkosť času očakávať prijímanie tejto legislatívy v skrátrenom legislatívnom konaní, čo považujeme za neprípustné. *„Je neakceptovateľné, že by sa takáto dôležitá legislatíva prijímala takýmto spôsobom, bez účasti sociálnych partnerov a bez komunikácie na pôde HSR,“* uviedla prezidentka KOZ SR Monika Uhlerová a pokračovala: *„Diskusia o konsolidácii verejných financií sa musí diať za účasti odbornej reprezentácie tých, ktorých sa môže priamo, či nepriamo dotknúť.“*

Očakávame, že rozpočet verejnej správy bude, napriek nevyhnutnosti konsolidovať verejné financie, nastavený na postupnú konsolidáciu, ktorá nestlmí ekonomiku a nespôsobí recesiu a negatívne sociálne dopady, najmä na zamestnancov verejnej správy a sociálne slabšie, zraniteľné osoby.

Nástrojom udržateľných verejných financií a spravodlivého zdaňovania je podľa nás zmena daňového mixu, preto predpokladáme, že aj vláda pracuje s novými daňami, resp. s ich zvýšením.

Zdôrazňujeme, že zdaňovanie musí byť progresívne, viesť k zníženiu zaťaženia práce a zvýšeniu zaťaženia kapitálu, a reformné - spojené so zavedením nových daní, ktoré viac zdania nové formy podnikania, ktoré sa doteraz vyhýbali zodpovednosti. Na zvýšenie príjmov verejného sektora nezanedbateľne pôsobí aj výkon ekonomiky, či rast cien, ktoré prirodzene zvyšujú objem daňových príjmov.

Pre naplnenie príjmovej časti rozpočtu je podľa KOZ SR nevyhnutné zavádzať reformy a nastaviť nový ekonomický model, ktorý bude nielen konsolidovať financie, ale bude zároveň aj garantovať kvalitné a dostupné verejné služby pre všetkých. Avšak transformácia na nový model rastu by mala byť postupným a dobre riadeným procesom. Nový rastový model musí reflektovať trojitú transformáciu: environmentálnu (zelenú transformáciu), ktorej súčasťou bude aj energetická transformácia a adaptácia na klimatické zmeny, transformáciu na zelený a inovatívny priemysel (digitálna transformácia, priemysel 4.0) a sociálnu transformáciu.

Bratislava, 1.12.2023

Kontakt: Martina Nemethová, hovorkyňa KOZ SR

E-mail: nemethova@kozsr.sk, tel.: +421/911/110616